

Първи проект на новия Регламент *de minimis*

I. Модернизиране на държавната помощ (МДП) и Регламентът *de minimis*

Финансовата и икономическата криза потвърдиха значението на контрола върху държавната помощ за запазване на целостта на единния пазар и за насърчаване на възстановяването. На 8 май 2012 г. Комисията прие Съобщението относно модернизирането на държавната помощ (МДП), в което се определят целите на амбициозна реформа на контрола на държавните помощи, която би следвало да допринесе за по-общата програма на ЕС за насърчаване на растежа и същевременно да подпомогне усилията на държавите членки за бюджетна консолидация. В този контекст политиката за държавната помощ следва да се съсредоточи върху насърчаването на добре планирана помощ, насочена към пазарните неефективности и към целите от общ европейски интерес („добра помощ“). Комисията си поставя също за цел да насочи прилагането на политиката към случаите с най-голямо въздействие върху вътрешния пазар, както и да опрости правилата и да ускори процеса на вземане на решения.

Преразглеждането на Регламента *de minimis* (Регламент (ЕО) № 1998/2006) е пряко свързано с целта за определяне на приоритети и следователно представлява важен елемент на инициативата за модернизиране на държавните помощи. Съгласно Регламента *de minimis* мерките за помощ под определен таван не са държавни помощи, тъй като се счита, че те не оказват въздействие върху конкуренцията и търговията на вътрешния пазар. Следователно тези мерки не трябва да подлежат на предварително уведомяване пред Комисията. С регламента значително се опростява третирането на мерките за помощ с малък размер, което води до правна сигурност за предоставящите помощта органи и за бенефициерите.

В регламента трябва да се намери точният баланс между опростяването, от една страна, и гарантирането, че конкуренцията на вътрешния пазар не се нарушава, а се насърчават ефективните публични разходи, от друга страна. Макар да е насочен към постигане на този баланс, Регламентът *de minimis* трябва да остане в рамките на законовите си граници — той може да обхваща само мерки, които не оказват въздействие върху търговията и конкуренцията. С оглед на тези законови граници, основният инструмент на Комисията за улесняване на добре замислени и целенасочени мерки трябва да бъде Общият регламент за групово освобождаване.

II. Преразглеждане на Регламента *de minimis*

1. Обществени консултации

За да подготви преразглеждането на Регламента *de minimis*, Комисията проведе широки консултации, в които взеха участие 100 заинтересовани страни. Отговорите съдържаха много полезна информация за първия вариант на проекта. Макар някои държави членки и публични органи да изпратиха много подробни данни, голяма част от другите отговорили държави членки не предоставиха никакви данни или данните не бяха изчерпателни. Освен това 12 държави членки изобщо не отговориха на въпросника. Комисията осъзнава, че липсата на достоверни данни от голям брой държави членки може да означава, че данните, с които

разполага, са частични и непълни. Следователно още веднъж приканва държавите членки, публичните органи и заинтересованите страни да предоставят налични данните като част от предстоящите обществени консултации. Комисията забелязва също, че има много различия в мненията по въпроса дали е уместно таванът да бъде увеличен.

2. Таванът

Съгласно сегашния Регламент *de minimis* таванът е определен на 200 000 EUR за едно предприятие за период от три бюджетни години. Въз основа на опита на Комисията и на всички данни, събрани по време на анализа досега, включително чрез обществена консултация, проведена миналото лято, нищо не показва, че увеличаването на тавана е оправдано.

Според данните, с които разполага Комисията, повечето бенефициери получават доста малки по размер помощи и за по-голямата част от тях максималният таван вероятно не е достигнат. В същото време едно значително увеличение би създавало проблеми по няколко причини. Важно е да се отбележи, че един по-висок таван може да не е в състояние да гарантира липсата на въздействие върху търговията или конкуренцията във всички случаи и следователно може да доведе до правни рискове. Освен това евентуалното увеличаване на широкото използване на помощите *de minimis* и съвкупните ефекти от това би могло да бъде причина за безпокойство, особено в контекста на икономически спад и нееднаквите бюджетни възможности на държавите членки. Комисията направи оценка на ограничения размер на позволената помощ съгласно Временната рамка (500 000 EUR като съвместима помощ), както и на допълнителната гъвкавост, която Комисията разреши на държавите членки през финансовата криза. Тази оценка показва, че дори ограничени суми на дружество могат да доведат до потенциално натрупване на много големи суми и до много неравномерно разпределение на съвкупните отпуснати суми. Поради това е важно да се гарантира, че ефектът от натрупването на помощите *de minimis* остава ограничен. Значителното увеличение може също да противоречи на целта на модернизиранието на държавните помощи, а именно да се гарантира, че оскъдните публични ресурси се използват ефективно за „добра помощ“, която допринася за целите на „Европа 2020“.

Следователно на настоящия етап повишаването на тавана *de minimis* не изглежда оправдано, но Комисията, разбира се, допълнително ще анализира този въпрос в процеса на прегледа, който включва оценка на въздействието.

3. Други предложени промени

Съгласно сегашния Регламент *de minimis* държавите членки могат да избират между централен регистър на всички мерки *de minimis* и система за декларации, основана изцяло на информацията, предоставена от предприятието. Липсата на надзор над помощите *de minimis*, предоставени в дадена държава членка, създава сериозни слабости в настоящата система за контрол, по-специално поради това, че предоставящите органи не разполагат с достатъчно средства, за да проверяват спазването на тавана. Освен това липсата на данни много затруднява задачата на Комисията за определяне на подходящия таван и придружаващите условия, тъй като данните са от съществено значение, за да се оцени потенциалното нарушаващо въздействие на мерките *de minimis*. По-специално, съвкупните данни са от съществено значение за правилното оценяване на кумулативното въздействие на помощите *de*

minimis. Поради това Комисията счита, че регистърът на помощите *de minimis* е необходим инструмент, за да се гарантира, че никоя от помощите *de minimis* не оказва влияние върху конкуренцията. С проекта се предлага този регистър да бъде въведен постепенно, като на държавите членки се предоставя дълъг преходен период за неговото съставяне.

В проекта също значително се изясняват и опростяват правилата, в съответствие с постоянните исканията на заинтересованите страни, и следователно значително ще се намали административната тежест за мерките за помощ с малък размер. Това показва, че дори без промяна на тавана в новия Регламент *de minimis* могат да се осигурят полезни пояснения и опростяване. Например:

- В проекта се въвежда защитена област за заеми на стойност под 1 млн. EUR със срок до пет години, за които не е необходимо изчисляване на брутния еквивалент на безвъзмездна помощ въз основа на приложимия референтен лихвен процент.
- За определението на „предприятия в затруднено положение“ (които трябва да останат извън приложното поле на Регламента *de minimis*) в проекта се използват единствено критерии, които са лесни за оценка.
- В съответствие със специфичния Регламент *de minimis* за доставчиците на услуги от общ икономически интерес (УОИИ), приет през 2012 г., специфичният по-нисък таван за сухопътния превоз на пътници е премахнат, тъй като този сектор вече не се характеризира с малки предприятия.

4. Към новия Регламент *de minimis*

Проектът ще бъде обсъден с държавите членки на заседание на консултативния комитет и ще бъде предмет на обществена консултация до 23 май 2013 г. Съгласно предвиденото в правното основание на Регламента *de minimis* след това Комисията ще изготви втори проект за публикуване в *Официален вестник*, който отново ще бъде обсъден с държавите членки на заседание на консултативния комитет и ще бъде предмет на обществена консултация. Новият регламент се очаква да бъде приет в края на 2013 г.